

примусової праці, реального визнання права на колективні переговори, реальної заборони дитячої праці та дискримінації в галузі праці та занять.

Механізм реалізації Декларації має роз'яснювально-агітаційний характер; він створить додатковий канал для отримання інформації про економічні та соціальні імперативи розвитку, що стосуються цих прав та принципів. Таким чином, він допоможе розробляти, втілювати в життя та оцінювати результативність цільових програм технічного співробітництва.

Література

1. Конвенція Міжнародної Організації Праці від 1 липня 1949 [Електронний ресурс] – Режим доступу // http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/993_146
2. Конвенції та рекомендації МОП. Міжн. Бюро праці. Женева, 1991 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу // http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/993_310
3. Декларація МОП основних принципів та прав у світі праці від 18.06.1998 [Електронний ресурс] – Режим доступу // http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/993_260
4. Международная организация труда / Л. А. Костин. – М.: Издательство "Экзамен", 2002. – 178 с.

Владислав Валерійович Гриб – студент I курсу факультету № 6
Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Наталія Ігорівна Дуравкіна** – доцент кафедри
юридичних дисциплін Сумської філії Харківського національного
університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

ЩОДО ЮРИДИЧНОГО ПОНЯТТЯ «ЛІС» ЯК ОБ'ЄКТА ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Ліс – зазначено у ст. 3 Лісового кодексу України, – це сукупність землі, рослинності, в якій домінують дерева та чагарники, тварин, мікроорганізмів та інших природних компонентів, що у своєму розвитку біологічно взаємопов'язані, впливають один на одного і навколишнє середовище. Ліси є національним багатством України і за своїм призначенням та місцем розташування виконують екологічні (водоохоронні, захисні, санітарно-гігієнічні, оздоровчі, рекреаційні), естетичні та інші функції, мають обмежене експлуатаційне значення і підлягають державному обліку та охороні. Ліс захищає річки, ставки й інші водойми від обміління, а їх береги від руйнування. Якщо з такими явищами не боротися, продукти водної ерозії будуть заносити посіви, сади, городи, виноградники. Водяні потоки руйнують шляхи, мости, житлові та господарські будівлі. Проте цьому можна запобігти, використовуючи захисні можливості лісу.

Проблема співвідношення юридичних понять «ліс» та «земля» породжує наукову дискусію, яка відображає співвідношення двох об'єктивних тенденцій у розвитку природоресурсного законодавства. В її основу покладено об'єктивну єдність та внутрішній взаємозв'язок всієї сукупності природних ресурсів як цілісного природного комплексу. З іншого боку, є тенденція до диференціації, спрямована на детальніше правове регулювання відносин, які виникають у зв'язку з використанням окремих природних ресурсів, зокрема, лісу та землі.

Досить часто науковці у своїх дослідженнях звертали увагу на єдність та розмежування понять «ліс» і «земля» у визначенні поняття лісу. О.І. Крассов вніс пропозицію створення окремого законодавчого акта, який би закріплював правове становище лісових земель, у рамках не лісового, а земельного законодавства. Було запропоновано визначення лісу як сукупності низки його природних елементів, окрім землі, так зване «юридичне поняття лісу», що не збігається з його «біологічним поняттям». Тобто, законодавче розуміння лісу звужувалось лише до лісової рослинності. Обґрунтовуючи відмінність юридичного та біологічного поняття лісу, Краснов Н.І. писав, що біологічні, економічні та інші характеристики природних об'єктів і відповідні їм поняття не можуть бути автоматично прийняті юриспруденцією для використання у законодавстві, оскільки право формує поняття природних об'єктів, керуючись своїми критеріями, і поняття ці можуть збігатися, проте можуть і відрізнятися.

Науковець А.М. Мірошніченко вважає, що ліс не охоплюється поняттям «земля», «земельна ділянка», обґрунтовуючи це тим, що проголошення власника земельної ділянки «автоматично» власником цього природного ресурсу фактично є декларацією, не наповненою реальним змістом: власник земельної ділянки (за деякими незначними винятками, що підтверджують правило) не має змоги на свій розсуд володіти, користуватись та розпоряджатися лісами, розташованими в межах земельної ділянки

Із внесенням змін Законом України №3404-IV від 08.02.2006 року законодавець у частині 1 ст. 1 Лісового кодексу України (далі – ЛК України) під поняттям лісу розуміє тип природних комплексів, в якому поєднуються переважно деревна та чагарникова рослинність з відповідними ґрунтами, трав'яною рослинністю, тваринним світом, мікроорганізмами та іншими природними компонентами, що взаємопов'язані у своєму розвитку, впливають один на одного і на навколишнє природне середовище. Отже юридичне поняття «ліс» охоплює ґрунти як складову частину цього природного комплексу, не згадуючи при цьому земель. Аналізуючи чинні норми законодавства доходимо висновку, що виключення землі з поняття лісу є лише потребою суто юридичною з метою уникнення незрозуміlostей у правовому регулюванні лісів та земель лісогосподарського призначення. Так, не залишаючи землю складовою частиною лісу, законодавець чітко вказує на

те, що норми стосовно використання земель лісогосподарського призначення регулюються земельним законодавством, а норми щодо охорони, відтворення, захисту лісів – лісовим.

Крім того, у ст. 1 Лісового Кодексу України ліс є типом природних комплексів з відповідними ґрунтами. Згідно зі ст. 1 Закону України від 19 червня 2003 р. «Про охорону земель» ґрунт – це природно-історичне органо-мінеральне тіло, що утворилося на поверхні земної кори і є осередком найбільшої концентрації поживних речовин, основою життя та розвитку людства завдяки найціннішій своїй властивості – родючості, а земля – поверхня суші з ґрунтами, корисними копалинами та іншими природними елементами, що органічно поєднані та функціонують разом з нею. Крім того, частина 2 ст. 79 Земельного кодексу України визначає, що право власності на земельну ділянку поширюється в її межах на поверхневий (ґрунтовий) шар. Ґрунти мають спільний режим із землею, їх використання, охорона та відтворення регламентується земельним законодавством. Отже, очевидно є нерозривність понять землі та ґрунту, а тому робимо висновок про те, що законодавець лише уникає слова «земля» у визначенні поняття «ліс».

Отже, існування різноманітності визначень поняття «ліс» засвідчує те, що воно не може бути однорідним в усіх випадках. Біологічне та юридичне визначення лісу відрізняються, оскільки розуміння лісу як природного об'єкта та як об'єкта правового регулювання базується на різних його функціях. Проте не варто їх штучно віддаляти лише з метою уникнення правових колізій. Цілком очевидно є неможливість уникнення переплітання лісового та земельного законодавства. Юридичне визначення поняття «земля» має два значення: як частина земельного фонду (в цьому випадку вона є об'єктом правового регулювання земельного права) та як складова лісового фонду (підпадає під правове регулювання використання, захисту, відтворення та охорони лісів). Біологічний зв'язок лісу та землі спричиняє існування і юридичного зв'язку, а поєднання цих двох природних об'єктів створює таку правову категорію, як лісові землі, що входять до складу земель лісогосподарського призначення. Тому основні вимоги до раціонального використання земель лісогосподарського призначення мають збігатися з вимогами щодо користування лісами.

Література

1. Непийвода В.П. Правове регулювання суспільних відносин щодо лісів у контексті сталого розвитку [Текст]: автореферат дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 – Київ, 2006. – 19 с.
2. Шершун С.М. Еколого-правове регулювання лісокористування в Україні [Текст]: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / С. М. Шершун. – Київ, 2005.
3. Про внесення змін до Лісового кодексу України [Текст]: закон України від 08 лютого 2006 р. №3404-IV // Відомості Верховної Ради. – 2006. – № 21. – Ст. 170.

4. Про охорону земель [Текст]: закон України від 19 червня 2003 р. №962-IV // Відомості Верховної Ради. – 2003. – № 39. – Ст. 349.
5. Земельний кодекс України [Текст]: закон України від 25 жовтня 2001 р. №2768-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – №3–4. – Ст. 27.

Олег Олександрович Єланкін – студент I курсу факультету № 6
Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Сергій Станіславович Лукаш** – директор Сумської
філії Харківського національного університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор

ФОРМИ СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ У СФЕРІ ПРАЦІ

Соціальний діалог у первинному вигляді виник як механізм сприяння вирішенню конфліктів між працівниками та роботодавцями. З часом завдяки передусім зусиллям Міжнародної організації праці відбулася відмова від радикальних способів вирішення проблем, що виникають у сфері праці, та була визнана необхідність ведення соціального діалогу на постійній основі для врахування інтересів усіх суб'єктів соціально-економічних відносин, і досягнення, в кінцевому результаті, суспільного миру [3, с. 327].

Поняття соціального діалогу у сфері праці визначається у двох значеннях: як система колективних трудових відносин і як правовий інститут. У першому значенні соціальний діалог у сфері праці визначається як система колективних трудових відносин між працівниками (їх представниками), роботодавцями (їх представниками), органами державної влади, органами місцевого самоврядування, іншими учасниками цих відносин, що засновані на взаємному врахуванні та узгодженні інтересів сторін (суб'єктів) при регулюванні трудових і пов'язаних з ними соціально-економічних відносин, а також при вирішенні трудових спорів.

Як правовий інститут соціальний діалог являє собою сукупність правових норм, що визначають поняття, предмет, суб'єкти, принципи, систему, організаційно-правові форми соціального діалогу, відповідальність його сторін [2, с. 244].

Згідно зі ст. 1 Закону України «Про соціальний діалог в Україні» від 23 грудня 2010 р. № 2862-УІ: *соціальний діалог — процес визначення та зближення позицій, досягнення спільних домовленостей та прийняття узгоджених рішень сторонами соціального діалогу, які представляють інтереси працівників, роботодавців та органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування, з питань формування та реалізації державної соціальної та економічної політики, регулювання трудових, соціальних, економічних відносин* [1].